

ที่ กษ ๑๓๐๕/๑๖๕๖๕

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๕ กันยายน ๒๕๖๙

เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรไทย
ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๙๘๖๕ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้นำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี
๒. ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรไทย
ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอเรื่องผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การบริหารจัดการหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรไทย ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา มาเพื่อ
คณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง
และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายยศชนัน วงศ์สวัสดิ์)
กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว
(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รองนายกรัฐมนตรี (นายยศชนัน วงศ์สวัสดิ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี
มีคำสั่งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักรับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะและแนวทาง
การแก้ไขของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวง
การท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ
และสังคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา
ดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักงาน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๓. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ สารสำคัญและข้อเสนอแนะของรายงาน

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรไทย ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภา เสนอให้แก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรอย่างเป็นระบบ และครบวงจร ประกอบด้วย (๑) โครงสร้างห่วงโซ่การผลิตภาคการเกษตร ทั้งด้านการเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และต้นทุนการผลิต การบริหารจัดการหนี้สิน และการพัฒนาองค์ความรู้ และ (๒) โครงสร้างการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งด้านงบประมาณ การบริหารจัดการ การตรวจสอบการปฏิบัติงาน และการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรเป็นไปอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวเสนอแนวทางการดำเนินการเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ (๑) มาตรการเร่งด่วน (ภายใน ๑ ปี) มุ่งบรรเทาภาระหนี้ เพิ่มสภาพคล่อง ลดต้นทุน สร้างรายได้ และพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือตรงกลุ่มเป้าหมาย (๒) มาตรการระยะสั้น (ภายใน ๒ - ๕ ปี) มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาฐานข้อมูลและทักษะเกษตรกร ระบบคาดการณ์ผลผลิต ราคา และตลาด แหล่งน้ำ มาตรฐานสินค้า ตลาดกลางดิจิทัล และเทคโนโลยีเกษตร และ (๓) มาตรการระยะยาว (๕ ปีขึ้นไป) มุ่งสร้างความมั่นคงทางอาชีพ เพิ่มรายได้ ลดหนี้สินและการพึ่งพาสินเชื่อ โดยพัฒนาฐานข้อมูลหนี้สินครัวเรือนให้เป็นปัจจุบัน ยกย่องตัวชี้วัดภาครัฐ ปฏิรูปรูปแบบสหกรณ์การเกษตรและโครงสร้างค่าตอบแทนแรงงาน พัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน ถ่ายทอดเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนพัฒนาระบบตลาด

๓.๒ ผลการดำเนินงานและข้อคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อรายงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้พิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว โดยในภาพรวมมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะในหลายด้าน ได้แก่ การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า การพัฒนาตลาดและการสร้างรายได้ การสนับสนุนสินเชื่อ และการปรับโครงสร้างหนี้ การพัฒนาความรู้และวินัยทางการเงิน การพัฒนาฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริหารจัดการในระดับพื้นที่ อาทิ การนำร่องคาร์บอนเครดิตตามโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทยในพื้นที่สวนยางพารา ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ เพื่อสร้างรายได้ทางเลือก การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับผู้ประกอบการภาคเกษตร และการบรรเทาภาระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแก่บุคคลธรรมดาที่ใช้ที่ดินประกอบเกษตรกรรม ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

ทั้งนี้ มีข้อคิดเห็นในประเด็นสำคัญ ได้แก่ (๑) การแก้ไขปัญหานี้ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร และเชื่อมโยงมาตรการด้านหนี้กับการฟื้นฟูอาชีพและรายได้ โดยการดำเนินมาตรการด้านหนี้ควรคำนึงถึงสภาพคล่องของสถาบันการเงิน ภาระทางการคลัง และวินัยทางการเงินของเกษตรกร (๒) ควรพัฒนาและเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ ข้อมูลด้านหนี้ รายได้ ต้นทุน การผลิต ตลาด และที่ดิน เพื่อสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร และการติดตามผล รวมทั้งพัฒนาตัวชี้วัดที่สะท้อนผลลัพธ์ของการดำเนินงาน (๓) ควรกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพ และการบูรณาการในระดับต่าง ๆ ให้ชัดเจน รวมทั้ง การมอบหมายภารกิจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรคำนึงถึงความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ ฐานข้อมูล และทรัพยากรที่จำเป็น (๔) ควรพัฒนาระบบตลาดโดยเชื่อมโยงข้อมูลการผลิต ความต้องการของตลาด การรับซื้อ มาตรฐานสินค้า และโลจิสติกส์ รวมทั้ง ส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิต การแปรรูป และการตลาดตลอดห่วงโซ่อุปทาน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

การดำเนินการตามข้อเสนอแนะของรายงานดังกล่าว จะสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรอย่างเป็นระบบและครบวงจร โดยเชื่อมโยงการบริหารจัดการหนี้กับการเพิ่มรายได้ ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้าและพัฒนาตลาด การสร้างวินัยทางการเงิน และการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการประกอบอาชีพและการชำระหนี้ ลดความเสี่ยงในการเกิดปัญหาหนี้ซ้ำ และเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรในระยะยาว รวมทั้ง สนับสนุนการพัฒนาข้อมูล และการบูรณาการของภาครัฐ เพื่อใช้ประกอบการกำหนดมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๗. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๘. ข้อเสนอของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรเสนอผลการพิจารณารายงานการพิจารณา ศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรไทย ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสมาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

โทร ๐ ๒๕๗๙ ๒๔๘๒ (จุฬามาศ)

โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๗๕๖๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dfhr.oae@gmail.com